

torium worden uitgevoerd, op beknopte wijze vermeld. De uiteenzetting is duidelijk en overzichtelijk. Van elke proef wordt eerst de wijze van uitvoering beschreven en vervolgens de betekenis der uitkomsten gegeven.

Het boek is, zoals de schrijver zelf in het voorwoord aangeeft, een „kookboek”, en bevat slechts hier en daar een theoretische verklaring of toelichting. Het is dus in de eerste plaats bestemd voor hen die de principes der verrichtingen reeds kennen. Misschien kan als bezwaar worden genoemd, dat verschillende methoden (door de schrijver?) enigszins zijn gewijzigd, zonder dat deze wijziging in de tekst wordt vermeld (bv. het gebruik van natriumoxalaat in plaats van natriumcitraat bij de bepaling van de protrombinetijd volgens Quick). Het is referent niet duidelijk, waarom capillairbloed uit de oorlel minder zou voldoen dan uit de vingertop, vooropgesteld dat de bepalingen lege artis worden verricht. Tevergeefs zal men naar de bepaling van bloedgroepen zoeken.

Deze bezwaren vormen echter geen beletsel om dit boekje aan te bevelen als welkome hulp bij het routineonderzoek.

S. I. DE VRIES

Groot woordenboek der geneeskunde. Encyclopaedia medica. Samengesteld door H. R. M. DE HAAN en W. A. L. DEKKER. Eerste supplement. 76 bl. Uitgeverij L. Stafleu, Leiden 1958. Prijs: ingen. f 4,—.

De verschijning van een aanvulling op het reeds aangekondigde *Groot Woordenboek der Geneeskunde* is een verheugend symptoom. Immers, niets veroudert zo spoedig als een encyclopedie, en nergens is een encyclopedie meer noodzakelijk, dan bij het verklaren van de allernieuwste en daardoor nog niet algemeen bekende aanwinsten.

Het onderhavige supplement bevat voorts een overzicht der literatuur-indeling volgens de universele decimale classificatie.

M. M. HILFMAN

E. GRAFE, *Ernährungs- und Stoffwechselkrankheiten und ihre Behandlung.* 2e druk. 1062 bl., 85 fig., 122 tabellen. Springer-Verlag, Berlijn, Göttingen, Heidelberg 1958. Prijs: geb. DM. 118.

Wanneer men de eerste druk uit 1931 legt naast deze tweede, blijkt de grote ontwikkeling die onze kennis van de stofwisselingsziekten heeft doorgemaakt. De tweede druk is niet alleen groter van formaat, maar ook veel dikker. Toch is alles nog door één man geschreven. GRAFE blijkt de haast onoverzienbare literatuur te beheersen en is in staat, er een leesbaar geheel van te maken. De invloed van zijn leermeester RUBNER komt tot uiting in de ruime plaats, die gegeven is aan alle vraagstukken die met de voeding samenhangen. De hoofdstukken over honger, ondervoeding en vetzucht zijn dan ook bijzonder goed. Verder treft men hoofdstukken aan over suikerziekte, jicht, over zeldzame stoornissen in de afbraak van aminozuren, over de water- en mineraalstofwisseling, over steenvormende diathese, enz. Sommige onderwerpen hebben weinig aandacht gekregen; zo zoekt men tevergeefs naar tetanie, maar in het algemeen zal men dit boek met zijn zeer rijke inhoud steeds met vrucht kunnen raadplegen.

B. K. BOOM

W. REQUARTH, *The acute abdomen.* 2e druk. 313 bl., 89 fig., tabellen. The Year Book Publishers, Inc., Chicago 1958. Prijs: geb. \$ 6,50.

In kort bestek geeft REQUARTH een zeer waardevol overzicht van de acute buikaandoeningen. Na inleidende hoofdstuk-

ken over het onderzoek, de differentiële diagnose op grond van de pijn, en één over de acute darmafsluitingen, volgen drie hoofdstukken waarin de acute buikaandoeningen worden gerangschikt naar de al of niet noodzakelijkheid van een onmiddellijke ingreep, gevolgd door één waarin de ziekten worden besproken waarbij een spoedoperatie juist schadelijk zou zijn. Het is een originele indeling welke ik elders nog niet heb gezien.

Tenslotte worden nog afzonderlijk beschreven de stompe en penetrerende buikverwondingen, de acute buikaandoeningen op de kinderleeftijd, terwijl een bespreking van de differentiële diagnostiek van de gastro-oesofageale bloedingen het boek besluit. Met de uitspraak van schrijver, dat de défense musculaire een verschijnsel is, waaraan door de meeste chirurgen te veel betekenis wordt gehecht en zeker niet als pathognomonisch mag worden aangemerkt, kan ik mij niet verenigen.

Overigens niets dan lof voor de heldere wijze waarop dit voor de praktijk zo belangrijke onderdeel der heekunde wordt behandeld.

A. KUMMER

De ziekten van de spijsverteringsorganen. Onder redactie van C. L. DE JONGH. (Aanwinsten op diagnostisch en therapeutisch gebied. 2e serie, X). 511 bl., 206 fig. Elsevier Publ. Comp., Amsterdam 1958. Prijs: geb. f 36.

Met genoegen kondigt referent deze bundel aan, die een goed overzicht geeft van de nieuwe inzichten op het gebied van de gastro-enterologie, en daarbij een belangrijk deel van dit onderwerp bestrijkt.

Een afzonderlijke bespreking van de 12 hoofdstukken zou te ver voeren. In het eerste hoofdstuk van BARTSTRA vindt men een welkome waarschuwing tegen ongebreideld röntgenonderzoek. Het artikel bevat talrijke fraaie en illustratieve foto's naast enkele minder geslaagde. Storend, vooral bij het röntgenonderzoek van de dikke darm, is het feit, dat positieve en negatieve afdrukken willekeurig door elkaar zijn gezet.

Belangrijk is ook het volgende artikel van FESEVUR over de slokdarmziekten; de overige artikelen kunnen eveneens met vrucht worden geraadpleegd.

Deze bundel kan dan ook zeer worden aanbevolen.

P. FORMIJNE

H. ODENTHAL, *Entzündung und Bluteiweisskörper.* 115 bl., 32 fig., tabellen. Georg Thieme Verlag, Stuttgart 1958. Prijs: gekart. DM. 19,50.

De schrijver vermeldt uitvoerig, welke afwijkingen van de bloedeiwitten kunnen worden gevonden bij ontstekingen. Hij tracht een verband te leggen tussen deze afwijkingen en de activiteit en aard van het ontstekingsproces. Ook de samenhang tussen veranderingen in het bloedbeeld, bezinkingssnelheid en andere ontstekingsverschijnselen enerzijds en het eiwitspectrum anderzijds wordt uitvoerig bestudeerd. Tenslotte wordt de invloed nagegaan, die verschillende geneesmiddelen, welke bij ontstekingsprocessen worden toegepast, op het eiwitspectrum hebben.

In dit boekje is een grote ervaring in overzichtelijke vorm vastgelegd. Voor hen die belangstellen in de veranderingen van het eiwitspectrum, is het een bron van informatie, die niet alleen berust op literatuurstudie, doch ook op eigen onderzoek.

F. L. J. JORDAN